

บทคัดย่อ

T142243

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

**ลักษณะการนำข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ไปใช้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจุน จำกัด
ในอำเภอจุน จังหวัดพะเยา**

โดย

นายปรีชา มนิตทิพย์

กรกฎาคม 2546

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์นครศ รั้งควัด

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจุน จำกัด 2) ลักษณะการนำข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ไปใช้
และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ไปใช้ ผู้ให้ข้อมูลใน
การวิจัยได้แก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรจุน จำกัด ในอำเภอจุน จังหวัดพะเยา ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง
จำนวนรวมทั้งสิ้น 246 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำมา
วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC)

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร พบว่า ผู้ให้ข้อมูล
ร้อยละ 71.95 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา
มีสมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยจำนวน 4 คน มีรายได้สุทธิในครอบครัวเฉลี่ยจำนวน 27,117.89
บาทต่อปี มีพื้นที่ถือครองในการทำการเกษตรเฉลี่ยจำนวน 11 ไร่ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีที่ดินใน
การทำการเกษตรเป็นของตนเอง ใช้เงินทุนในการทำการเกษตรจากธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร และเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรมาเป็นระยะเวลา 2-4 ปี และ 5-7 ปี

ผลการศึกษาการรับข่าวสารทางการเกษตร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 41.46 มีความถี่ใน
การรับชมรายการเกษตรทางโทรทัศน์ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ รับชมรายการเพื่อนเกษตรกร และรายการผู้ใหญ่
บ้านคำดีมากที่สุด รองลงมาเป็นรายการลุงขี้ลุยสวน รายการเศรษฐกิจพอเพียง รายการมรดกดิน และ
รายการทิดบัวชวนคุณตามลำดับ สามารถจดจำเนื้อหาสาระของรายการเกษตรได้ประมาณครึ่งหนึ่ง
โดยรายการที่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพมากที่สุดคือ รายการเพื่อนเกษตรกร

และเห็นว่ารายการเกษตรที่นำเสนอทางวิทยุโทรทัศน์มีระยะเวลาในการนำเสนอเหมาะสมดีแล้ว ผู้ให้ข้อมูลสนใจหาความรู้เพิ่มหลังจากชมรายการเกษตร โดยสนใจหาความรู้เพิ่มเติมจากการพูดคุยกับเพื่อนเกษตรกร มีการพูดคุยกับเพื่อนเกษตรกรเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์การเกษตรที่ได้รับชม 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ รูปแบบของรายการข่าวสารการเกษตรที่สามารถจดจำได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพคือ รายการสาธิต รองลงมาเป็นการบรรยายประกอบภาพ และการสนทนาความรู้ทางการเกษตร ตามลำดับ ซึ่งในการนำข่าวสารทางการเกษตร ไปใช้ผู้ให้ข้อมูลจะคัดสรรใจร่วมกับสามีหรือภรรยา

ผลการศึกษาลักษณะการนำข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ไปใช้ พบว่า

1. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านการพืช ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกและดูแลรักษาข้าวนาปี รองลงมาคือวิธีการปลูกและดูแลรักษาพืชผักต่าง ๆ วิธีการปลูกและดูแลหัวเหียง และวิธีการสร้างสวนผลไม้ ตามลำดับ โดยผู้ให้ข้อมูลนำความรู้ทางด้านการพืชไปใช้บางส่วน
2. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านการสัตว์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงไก่มากที่สุด รองลงมา วิธีการเลี้ยงสุกร วิธีการดูแลรักษา การสุขภาพสัตว์ และวิธีการเลี้ยงเป็ดตามลำดับ โดยผู้ให้ข้อมูลนำความรู้ทางด้านการสัตว์ไปใช้บางส่วน
3. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านการประมง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงปลาต่าง ๆ โดยผู้ให้ข้อมูลนำความรู้ทางด้านการประมงไปใช้บางส่วน
4. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านการเคหกิจเกษตร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประกอบอาหาร ถนอมอาหาร โดยผู้ให้ข้อมูลนำความรู้ทางด้านการเคหกิจเกษตรไปใช้บางส่วน
5. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านการสถานบันกลุ่มเกษตรกร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์มากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมและการดำเนินธุรกิจกลุ่มเกษตรกร กิจกรรมและการดำเนินธุรกิจกลุ่มแม่บ้านและกลุ่มยุวเกษตรกรหรือกลุ่มเยาวชน โดยผู้ให้ข้อมูลนำความรู้ทางด้านการสถานบันกลุ่มเกษตรกร ไปใช้บางส่วน
6. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านการตลาดเกษตร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการซื้อสินค้าการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือ วิธีการจำหน่ายสินค้าเกษตร และแหล่งของตลาดการเกษตร ตามลำดับ โดยผู้ให้ข้อมูลนำความรู้ทางด้านการตลาดเกษตร ไปใช้บางส่วน
7. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านการเกษตรแผนใหม่ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดไร่นาสวนผสมมากที่สุด รองลงมาคือวิธีการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยผู้ให้ข้อมูลนำความรู้ทางด้านการเกษตรแผนใหม่ไปใช้บางส่วน

8. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช พบว่า ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้สมุนไพรป้องกันและกำจัดศัตรูพืชมากที่สุด รองลงมาคือวิธีการควบคุมพืชโดยชีววิธี โดยผู้ให้ข้อมูลนำความรู้ทางด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชไปใช้บางส่วน

9. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านดินและปุ๋ย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำปุ๋ยขึ้นใช้เองมากที่สุด รองลงมาคือวิธีการใช้ปุ๋ย และวิธีการรักษาสภาพดิน ตามลำดับ โดยผู้ให้ข้อมูลนำความรู้ทางด้านดินและปุ๋ยไปใช้บางส่วน

10. รายการที่ให้ความรู้ทางด้านอื่น ๆ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลชมรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้เครื่องจักรกลมากที่สุด รองลงมาคือวิธีการการซ่อมเครื่องจักรกล โดยผู้ให้ข้อมูลไม่มีการนำความรู้ทางด้านอื่น ๆ ไปใช้เลย

ปัญหาในการนำข่าวสารทางการเกษตรจากรายการวิทยุโทรทัศน์ไปใช้ จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาด้านเงินทุนมากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาด้านความไม่เหมาะสมของสภาพพื้นที่ ปัญหาด้านวิชาการ ปัญหาด้านอุปกรณ์เครื่องมือทางการเกษตร ปัญหาด้านแรงงาน และปัญหาด้านแหล่งน้ำ ตามลำดับ

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Extension

UTILIZATION OF AGRICULTURAL INFORMATION FROM TELEVISION

BY CHUN AGRICULTURAL COOPERATIVE MEMBERS,

CHUN DISTRICT, PHAYAO PROVINCE

By

PREECHA MANILTHIP

JULY 2003

Chairman: Assistant Professor Nakarate Rungkawat

Department/Faculty: Department of Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Business

This study was conducted to examine 1) personal, social and economic features of Chun Agricultural Cooperative members; 2) their utilization of agricultural information from television; and 3) their problems and recommendations for agricultural information utilization. The data were gathered by using questionnaires from 246 samples of Chun Agricultural Cooperative members in Chun district, Phayao province and analyzed by using the SPSS/PC⁺.

The results revealed that 71.95 percent of the respondents were male. They were 44 years old on average. Most of them were married and had completed primary education. They had an average of 4 household members, average annual income of 27,117.89 baht and average agricultural land holding of 11 rai. Most of them possessed a plot of land, obtained loans from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC), and have been members of Chun Agricultural Cooperative in Chun district, Phayao province for 2-7 years.

The study of agricultural information access from television revealed that 41.46 percent of the respondents watched agricultural programs 3-4 times per week. They most frequently watched Puan Kaset and Phu Yai Ban Dum Dee, followed by Loong Yui Lui Suan, Sethakit Porpiang, Moradok Din, and Tid Buan Chuan Kui programs, respectively. The respondents could remember about 50 percent of the program contents. The program most useful

for their job was Puan Kaset, which was presented for an appropriate period. The respondents obtained more information after watching the program by discussing with other farmers once or twice a week. The program formats easiest to remember and most useful for their job were demonstrations, agricultural lectures with illustrations and agricultural talk. The respondents made decision on information utilization together with their spouses.

The respondents' utilization of agricultural information about various aspects from television was as follows:

1. **Crop.** They watched the program presenting rainfed rice cultivation and maintenance, followed by vegetable growing, soybean growing and fruit orchards.
2. **Livestock.** They watched the program presenting chicken raising, followed by pig raising, animal husbandry, and duck raising.
3. **Fisheries.** They watched the program presenting fish rearing.
4. **Home economics.** They watched program presenting cooking and food preservation.
5. **Farmers' institutions.** They watched the program presenting cooperatives, followed by agricultural, housewife and agricultural youth groups.
6. **Agricultural marketing.** They watched the program presenting agricultural product purchasing, followed by agricultural product distribution and agricultural marketing.
7. **New-designed agriculture.** They watched program presenting integrated farming, followed by new theory agriculture.
8. **Pest prevention and control.** They watched the program presenting the use of medicinal herbs for pest control, followed by biological methods of pest control.
9. **Soil and fertilizer.** They watched the program presenting fertilizer manufacture, followed by fertilizer application, and soil conservation.
10. **Others.** They watched the program presenting machinery utilization, followed by machinery repair.

The respondents utilized some of the knowledge of the aspects 1-9 but did not apply that of the aspect 10.

The problems of information utilization were capital, non-suitability of land, techniques, agricultural equipment, labor, and water sources, respectively.